

פרשת בלק – שישי

(כז) וַיֹּאמֶר בָּלָק אֶל-בָּלָעַם לְכֶנָּה נָא אֶתְחַף אֶל-מָקוֹם אַחֵר אוֹלֵי יִישָׁר בְּעֵינֵי הָאֱלֹהִים וְקִבְּתוּ לִי מַשָּׁם:

כז וַאֲמַר בָּלָק, לְבָלָעַם, אֵימָא כְּעֵן אֲדַבְּרֶנָּה, לְאַתֵּר אַחֲרֵן; מֵאֵם תְּהִי רַעְוָא מִן קָדָם יִי, וּתְלֻטִּיה לִי מִתַּמָּן.

(כח) וַיִּקַּח בָּלָק אֶת-בָּלָעַם רֹאשׁ הַפָּעוּר הַנִּשְׁקָף עַל-פָּנָיו הַיְשִׁימֹן:

כח וַיְדַבֵּר בָּלָק, יִת בָּלָעַם, רִישׁ רִמְתָּא, דְּמִסְתַּכִּיא עַל אִפִּי בֵית יְשִׁימוֹן.

(כט) וַיֹּאמֶר בָּלָעַם אֶל-בָּלָק בְּנֵה-לִּי בֹזֶה שְׂבָעָה מִזִּבְחֹת וְהִכֵּן לִי בֹזֶה שְׂבָעָה פָּרִים וְשְׂבָעָה אִילָם:

כט וַאֲמַר בָּלָעַם לְבָלָק, בְּנִי לִי הֲכָא שְׂבָעָא מִדְּבַחֵינוּ; וְאַתְקִין לִי הֲכָא, שְׂבָעָא תוֹרִין וְשְׂבָעָא דְכִרִין.

(ל) וַיַּעַשׂ בָּלָק כַּאֲשֶׁר אָמַר בָּלָעַם וַיַּעַל פֶּר וְאִיל בַּמִּזְבֵּחַ:

ל וַעֲבַד בָּלָק, כַּמָּא דְאָמַר בָּלָעַם; וְאַסִּיק תוֹר וְדִכְר, עַל כָּל מִדְּבַח.

(מ) וַיֵּרָא בָּלָעַם כִּי טוֹב בְּעֵינָיו יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת-יִשְׂרָאֵל וְלֹא-הָלַךְ בִּפְעָם בִּפְעָם לְקִרְאָתוֹ כִּרְצוֹנוֹ, אָמַר: רוּצָה וְלֹא רוּצָה לְקַלְלֵם, אֲזָכִיר עוֹנוֹתֵיהֶם וְהִקְלָלָה עַל הַזִּכְרֹת עֲוֹנוֹתֵיהֶם תַּחוּל: וַיֵּשֶׁת אֶל-הַמִּדְבָּר פָּנָיו:

מ וַחֲזָא בָּלָעַם, אֲרִי תְקִין קָדָם יִי לְבָרְכָא יִת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא הִלִּיף כְּזִמְן בְּזִמְן, אֲלֵהִין לְקַדְמוֹת נַחֲשִׁיא; וְשׁוּי לְמִדְּבָרָא, אִפּוּהִי.

(מא) וַיֵּרָא בָּלָעַם כִּי טוֹב וְגו': אָמַר: אֵינִי צָרִיף לְבִדֵּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי לֹא יַחֲפֹץ לְקַלְלֵם. וְלֹא-הָלַךְ בִּפְעָם-בִּפְעָם: כַּאֲשֶׁר עָשָׂה שְׁתֵּי פַעַמִּים. לְקִרְאָת נַחֲשִׁים: לְנַחֲשׁ, אוֹלֵי יִקְרָה ה' לְקִרְאָתוֹ כִּרְצוֹנוֹ, אָמַר: רוּצָה וְלֹא רוּצָה לְקַלְלֵם, אֲזָכִיר עוֹנוֹתֵיהֶם וְהִקְלָלָה עַל הַזִּכְרֹת עֲוֹנוֹתֵיהֶם תַּחוּל: וַיֵּשֶׁת אֶל-הַמִּדְבָּר פָּנָיו: כְּתַרְגוּמוֹ

מא וַחֲזָא בָּלָעַם, אֲרִי תְקִין קָדָם יִי לְבָרְכָא יִת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא הִלִּיף בְּזִמְן בְּזִמְן, אֲלֵהִין לְקַדְמוֹת נַחֲשִׁיא; וְשׁוּי לְמִדְּבָרָא, אִפּוּהִי.

(מב) וַיֵּשֶׂא בָּלָעַם אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים:

מב בּוֹזְקָף בָּלָעַם יִת עֵינֻוּהִי, וַחֲזָא יִת יִשְׂרָאֵל, שְׂרֹן לְשִׁבְטֵיהוֹן; וְיִשְׁרַת עֲלוּהִי, רוּחַ נְבוּאָה מִן קָדָם יִי.

(מג) וַיֵּשֶׂא בָּלָעַם אֶת-עֵינָיו: בִּקֵּשׁ לְהַכְנִיס בָּהֶם עֵין רָעָה, וְהָרִי יֵשׁ לָךְ ג' מִדּוֹתָיו: עֵין רָעָה וְרוּחַ גְּבוּהָה וְנִפְשׁ רַחֲבָה הָאֲמוּרִים לְמַעַלָּה (אבות פ"ה). שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו: רָאָה כָּל שִׁבְט וְשִׁבְט שׁוֹכֵן לְעַצְמוֹ וְאֵינֶן מַעֲרִבִין, רָאָה שְׂאִין פִּתְחֵיהֶם מְכוּנִין זֶה כְּגֹדֶז, שְׁלֹא יֵצִין לְתוֹךְ אֶהֱל חֲבֵרוֹ. וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ אֱלֹהִים: עָלָה בָּלָבוּ שְׁלֹא יִקְלָלֵם:

מג בּוֹזְקָף בָּלָעַם יִת עֵינֻוּהִי, וַחֲזָא יִת יִשְׂרָאֵל, שְׂרֹן לְשִׁבְטֵיהוֹן; וְיִשְׁרַת עֲלוּהִי, רוּחַ נְבוּאָה מִן קָדָם יִי.

(מד) וַיֵּשֶׂא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר נֹאֵם בָּלָעַם בְּנֹו בְּעַר וְנֹאֵם הַגִּבֹּר שְׁתֵּם הָעֵין:

מד וַאֲמַר מֹשֶׁה, וַאֲמַר אֵימַר בָּלָעַם בַּר בְּעוֹר, וַאֲמַר גְּבִירָא דְשִׁפְיָר חֲזִי.

(מה) וַיֵּשֶׂא מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר נֹאֵם בָּלָעַם בְּנֹו בְּעַר: כִּמּוֹ (תהילים קד): "לִמְעֵינוּ מִיָּם". וּמִדֶּרֶשׁ אַגָּדָה: שְׁנֵיהֶם הָיוּ גְדוֹלִים מֵאֲבוֹתֵיהֶם; בָּלָק בְּנֹו צָפוֹר אָבִיו בְּנֹו הוּא בְּמַלְכוּת, וּבָלָעַם גְּדוֹל מֵאֲבִיו בְּנִבְיָאוֹת מִנְּה בֶן פֶּרֶס הָיָה. שְׁתֵּם הָעֵין: עֵינוֹ נִקְוָה וּמוֹצֵאת לַחוּץ וְחוּר שְׁלָה נִרְאָה פְּתוּחַ. וּלְשׁוֹן מְשֻׁנָּה הוּא, כְּדִי שִׁישְׁתֵּם וַיִּסְתֵּם וַיִּגָּב. (ע"ז טו). וְרַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ: לְפִי שְׁאֹמֵר: וּמִסְפָּר אֶת רַבְּעֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹשֵׁב וּמוֹנֶה רַב־עוֹתִיָּהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִתִּי תְּבוּא טָפָה שְׁנוּלָד הַצָּדִיק מִמֶּנָּה. אָמַר בָּלָבוּ: מִי שֶׁהוּא קְדוֹשׁ וּמִשְׁרָתוֹ קְדוּשִׁים יִסְתַּכַּל בְּדִבְרֵים הַלְלוּ וְעַל דְּבַר זֶה נִסְמִית עֵינוֹ שֶׁל בָּלָעַם (נדה לא) וַיֵּשׁ מִפָּרָשִׁים: "שְׁתֵּם הָעֵין" פְּתוּחַ הָעֵין, כִּמּוֹ שְׁתַּרְגֵּם אוֹנְקֵלוֹס, וְעַל שְׁאֹמֵר "שְׁתֵּם הָעֵין", וְלֹא אָמַר "שְׁתֵּם הָעֵינִים", לְמַדְנֹו שְׁסוּמָא בְּאַחַת מֵעֵינָיו הָיָה:

מה וַאֲמַר מֹשֶׁה, וַאֲמַר אֵימַר בָּלָעַם בַּר בְּעוֹר, וַאֲמַר גְּבִירָא דְשִׁפְיָר חֲזִי.

(מו) נֹאֵם שָׁמַע אֶמְרִי-אֵל אֲשֶׁר מִתּוֹה שְׂרִי יַחֲוֶה נָפַל וְגָלוּי עֵינָיו:

מו וַאֲמַר דְּשִׁמְעַ, מִימַר מִן קָדָם אֵל: דְּחִיזוּ מִן קָדָם שְׂדֵי חֲזִי, שְׂכִיב וּמִתְגַּלִּי לִיָּה.

(מז) וַיִּפֹּל וְגָלוּי עֵינָיו: פְּשׁוּטוֹ כְּתַרְגוּמוֹ, שְׂאִין נִרְאָה עָלָיו אֲלֹא בְּלִילָה כְּשֶׁהוּא שׁוֹכֵב. וּמִדֶּרֶשׁוֹ: כְּשֶׁהָיָה נִגְלָה עָלָיו לֹא הָיָה בּוֹ כַח לַעֲמֹד עַל רַגְלָיו, וְנִפֹּל עַל פָּנָיו, לְפִי שֶׁהָיָה עָרַל וּמֵאֻס לְהִיּוֹת נִגְלָה עָלָיו בְּקוּמָה זְקוּפָה לְפָנָיו:

מז וַאֲמַר דְּשִׁמְעַ, מִימַר מִן קָדָם אֵל: דְּחִיזוּ מִן קָדָם שְׂדֵי חֲזִי, שְׂכִיב וּמִתְגַּלִּי לִיָּה.

(מח) מִה-טָבוּ אֶהְלִיף יַעֲקֹב מִשְׁכַּנְתִּיף יִשְׂרָאֵל:

מח מֵא טָבָא אֲרַעָף, יַעֲקֹב; בֵּית מִשְׁרָף, יִשְׂרָאֵל.

(מט) מִה-טָבוּ אֶהְלִיף: עַל שְׂרָאָה פְּתִיחֵיהֶם שְׂאִינֵן מְכוּנִין זֶה מוֹל זֶה. מִשְׁכַּנְתִּיף: חֲנִיּוּתִיף כְּתַרְגוּמוֹ. דְּבַר אַחֵר: מִה-טָבוּ אֶהְלִיף, מִה טָבוּ אֶהֱל שִׁילָה וּבֵית עוֹלָמִים בִּישׁוּבָן, שְׁמִקְרִיבִין בְּהֵן קְרַבְנוֹת לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם. מִשְׁכַּנְתִּיף: אִף כְּשֶׁהֵן חֲרִבִין, לְפִי שֶׁהֵן מְשֻׁכּוֹן עֲלֵיהֶם וְחֲרִבְנָן כִּפְרָה עַל הַנִּפְשׁוֹת, שְׁנֹאֲמַר (איכה ד): "כִּלְהָ ה' אֶת-חֲמַתּוֹ", וּבִמָּה כִּלְהָ? "וַיֵּצֵת-אֵשׁ בְּצִיּוֹן":

מט מֵא טָבָא אֲרַעָף, יַעֲקֹב; בֵּית מִשְׁרָף, יִשְׂרָאֵל.

(נ) בְּנַחֲלִים נָפְיוּ כְּגִנַּת עָלִי נֶהָר כַּאֲהָלִים נָטַע יְהוָה כְּאֲרִזִּים עַל־מַיִם:

נ בְּנַחֲלִין דְּמִדְּבָרִין, כְּגִנַּת שְׁקִיא דְּעַל פֶּרֶת; כְּבִסְמִיא דְּנִצְב יִי, כְּאֲרִזִּין דְּנִצְבִין עַל מַיָּא.

(נא) בְּנַחֲלִים נָטִיו: שְׁנֹאֲרָכוּ וְנִמְשָׁכוּ לְנִטּוֹת לְמִרְחוּק. אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ: מִבְּרֻכּוֹתָיו שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע אֲנוּ לְמַדִּים מִה הָיָה בָּלָבוּ לְקַלְלֵם כְּשֹׁאֲמַר לְהַשִּׁית אֶל הַמִּדְבָּר פָּנָיו, וּכְשֶׁהִפָּךְ הַמָּקוֹם אֶת פָּיו, בָּרַכָם מֵעֵין אוֹתָם קָלְלוֹת שִׁבְקָשׁ לוֹמַר כּו', כְּדֹאִיתָא ב"חֲלָק" (סנהדרין קה). כַּאֲהָלִים: כְּתַרְגוּמוֹ: לְשׁוֹן (תהלים מה): "מֵר וְאַהֲלוֹת". נָטַע ה': בְּגֵן עֵדֶן. לְשׁוֹן אַחֵר: כַּאֲהָלִים נָטַע ה' כְּשִׁמְיָם הַמִּתּוֹחִים כַּאֲהֵל, שְׁנֹאֲמַר (ישעיה מ): "וַיִּמְתַּחֶם כַּאֲהֵל לְשָׁבֶת". (וּלְשׁוֹן זֶה אֵינוֹ דֹא"כ הָיָה לוֹ לְנִקֵּד כַּאֲהָלִים" הָא' בַּחוּלָם). נָטַע ה': לְשׁוֹן "נְטִיעָה" מְצִינוֹ בַּאֲהָלִים, שְׁנֹאֲמַר (דניאל יא): "וַיִּטַּע אֶהֱלִי אֲפֻדָּנוֹ":

נא בְּנַחֲלִין דְּמִדְּבָרִין, כְּגִנַּת שְׁקִיא דְּעַל פֶּרֶת; כְּבִסְמִיא דְּנִצְב יִי, כְּאֲרִזִּין דְּנִצְבִין עַל מַיָּא.

(נב) יִזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ:

נב יִסְגִּי מַלְכָּא דִּיתֵרְבָּא מִבְּנוּהִי, וַיִּשְׁלוּט בְּעַמְמִין סְגִיאִין; וַיִּתְקַף מֵאֲגַג מַלְכֵיהִי, וַתִּנְשֵׂא מַלְכוּתֵיהִי.

(נג) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נג וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו, וַיִּזְרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים: לְשׁוֹן הַצִּלְחָה הוּא זָרְעוּ כְּזָרַע הַזָּרַע עַל פְּנֵי הַמַּיִם. וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ: מֶלֶךְ רַאשׁוֹן שֶׁלָּהֶם יְכַבֵּשׁ אֶת אֲגַג מֶלֶךְ עַמְלָק. וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שֶׁל יַעֲקֹב יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

(נד) אֵל מוֹצִיאֹ מִמִּצְרַיִם כְּתוֹעַפֶּת רֹאם לוֹ יֹאכָל גּוֹיִם צָרָיו וְעַצְמֹתֵיהֶם יִגְרֵם וְחֲצִיו יִמְחֹץ:

נד אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

(נז) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נז אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

(נח) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נח אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

(נח) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נח אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

(נח) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נח אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

(נח) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נח אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

(נח) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נח אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

(נח) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נח אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

(נח) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נח אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

(נח) וַיִּזְל־מַיִם מִדְּלָיו וְזָרְעוּ בְּמַיִם רַבִּים וִירֵם מֵאֲגַג מִלְכּוֹ וַתִּנְשֵׂא מַלְכָּתוֹ: שְׁיָבֵא אַחֲרָיו דָּוִד וְשִׁלְמָה:

נח אֵל מִמִּצְרַיִם, מִמִּצְרַיִם, תִּקְפָּא וְרוּמָא דִּילֵיהִי; יִיכְלוֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל נְכִסֵּי עַמְמִיא סְנָאִיהוֹן, וּבְכֻזַּת מַלְכֵיהוֹן יִתְפַּנְקוֹן וְאַרְעָתְהוֹן יַחֲסִנוֹן.

